

OBSAH

1. ÚVOD	13
1.1 FENOMÉN KOLEKTIVNÍHO PROCESU	13
1.2 PŘEDMĚT A STRUKTURA VÝKLADU	14
1.3 TERMINOLOGICKÉ VYSVĚTLIVKY	15
1.3.1 Český terminologický úzus	15
1.3.2 Základy jednotné terminologie	16
1.3.3 Doplnující poznámky	18
2. PROSAZOVÁNÍ SOUKROMÝCH PRÁV	20
2.1 GENEZE	20
2.1.1 Role státu při prosazování práva	20
2.1.2 Spontánní řád	21
2.2 ÚČEL CIVILNÍHO PROCESU	22
2.2.1 Ochrana objektivního práva?	22
2.2.2 Syntetický přístup	23
2.3 SUBJEKTIVNÍ PRÁVA VERSUS ZÁJMY	24
2.3.1 Místo zájmů v normativním světě	24
2.3.2 Definice zájmu	25
2.3.3 Zájem v kontextu subjektivního práva	27
2.3.4 Klasifikace zájmů	28
<i>A. Souběžné zájmy</i>	29
<i>B. Obecný zájem</i>	29
<i>C. Veřejný zájem jako nejširší kategorie obecného zájmu</i>	30
2.3.5 Zkoumání zájmů v řízení	31
3. KOLEKTIVNÍ OCHRANA PRÁV V CIVILNÍM PROCESU (OBEČNĚ)	32
3.1 POJEM KOLEKTIVNÍ OCHRANY PRÁV	32
3.1.1 Koncepční předpoklady	32
3.1.2 Definice kolektivní ochrany práv	33
3.1.3 Zájmová koheze	34
3.1.4 Resumé	35
3.2 K ČEMU KOLEKTIVNÍ OCHRANA PRÁV?	36
3.2.1 Procesní efektivita	36
3.2.2 Význam ekonomické analýzy civilního procesu	37

3.2.3	Civilní proces v současné společnosti	38
3.2.4	Potenciál kolektivního procesu	40
3.2.5	Ochrana objektivního práva	41
3.2.6	Kolektivní ochrana práv v kontextu fungování justice	43
3.2.7	Sektorové uplatnění kolektivní ochrany práv, statistika	44
3.2.8	Kritický pohled	45
4.	CHARAKTERISTIKA KOLEKTIVNÍHO PROCESU	47
4.1	KOLEKTIVNÍ ZÁSTUPCE	47
4.1.1	Klasifikace	47
	<i>A. Člen skupiny (nositel práva)</i>	47
	<i>B. Advokát</i>	48
	<i>C. Spolek</i>	49
	<i>D. Orgán veřejné moci (parens patriae žaloby)</i>	51
4.1.2	Organizační úloha kolektivního zástupce	53
4.2	POSTAVENÍ ZASTUPOVANÝCH OSOB (ČLENŮ SKUPINY)	53
4.2.1	Vymezování skupiny	53
4.2.2	Opt-in, opt-out skupinové řízení	54
4.2.3	Procesní standard účasti ve skupinovém řízení	56
	<i>A. Přehodnocování obsahu účastenství</i>	56
	<i>B. Ilustrace přístupu k účastenství členů skupiny</i>	57
	<i>C. Alternativní východisko: členové skupiny jako procesní strany</i>	58
4.2.4	Specifika účasti v opt-out skupinovém řízení	58
	<i>A. Opt-out mechanismus a právo na spravedlivý proces (s důrazem na class action)</i>	58
	(i) Informování členů skupiny	58
	(ii) Strukturální záruky zastoupení zájmů členů skupiny	60
	(iii) Instrumentální záruky zastoupení zájmů členů skupiny	61
	<i>B. Flexibilní pojetí právní moci</i>	62
	<i>C. Účast v opt-out skupinovém řízení za hranicemi common law</i>	63
4.2.5	Pasivní skupinové řízení	64
4.2.6	Členové skupiny v reprezentativním řízení	65
4.3	MECHANISMY KOLEKTIVNÍHO PROSAZOVÁNÍ PRÁV	66
4.3.1	Východiska	66
4.3.2	Skupinové řízení	66
	<i>A. Pojem</i>	66

<i>B. Konstrukce řízení; soudní příslušnost</i>	67
<i>C. Legitimace k zahájení skupinového řízení</i>	68
<i>D. Skupinové řízení a běh promlčení doby; konkurence řízení</i>	68
<i>E. Předpoklady skupinového řízení (procesní podmínky)</i>	70
(i) Numerosity, commonality	70
(ii) Superiority	71
(iii) Manageability	72
<i>F. Certifikace skupinového řízení</i>	73
(i) Zkoumání procesních podmínek	73
(ii) Povaha certifikačního rozhodnutí	74
(iii) Certifikace v kontextu discovery	75
(iv) Certifikace za účelem uzavření smíru	76
<i>G. Nároky prosazované ve skupinovém řízení</i>	77
(i) Nedělitelné nároky a určovací návrhy	77
(ii) Společné posuzování předběžných otázek a follow-on řízení	78
(iii) Individuální nároky	79
(iv) Společný fond a výplata individuálních nároků	80
(v) Fluid recovery (metoda cy přes)	81
(vi) Exekuce	83
<i>H. Skupinová řízení sui generis</i>	83
(i) Skupinová řízení mimo civilní soudní pravomoc	83
(ii) Alternativní řešení sporů (ADR)	84
(iii) Insolvenční řízení jako zvláštní druh skupinového řízení	85
4.3.3 Reprezentativní řízení	85
<i>A. Koncepce</i>	85
<i>B. Ad hoc reprezentativní žaloba</i>	86
<i>C. Programová reprezentativní žaloba</i>	87
(i) Pojem	87
(ii) Uplatnění programové reprezentativní žaloby	88
(iii) Standard reprezentace zájmů	89
(iv) Charakter postihovaného protiprávního jednání	89
(v) Peněžité nároky jako předmět reprezentativního řízení: škoda na kolektivních zájmech, skimming-off žaloby atd.	90
(vi) Jiný předmět reprezentativního řízení	92
(vii) Specifická procesní pravidla	92

<i>D. Veřejná reprezentativní žaloba</i>	94
<i>E. Právní moc a výkon reprezentativního rozsudku</i>	95
5. VYBRANÉ PROBLÉMY KOLEKTIVNÍ OCHRANY PRÁV	98
5.1 RIZIKA KOLEKTIVNÍHO PROCESU	98
5.1.1 Ohrožení žalovaného: strike suits	98
5.1.2 Punitive damages	99
5.1.3 Zájmy kolektivního zástupce (advokáta) a členů skupiny	100
5.1.4 Evropský přístup	102
5.2 ZÁRUKY OCHRANY KOLEKTIVNÍCH ZÁJMŮ	103
5.2.1 Překonávání soudcovské zdrženlivosti	103
5.2.2 Dohled nad efektivním průběhem skupinového řízení	104
5.2.3 Ochrana zájmů členů skupiny	106
5.2.4 Specifika reprezentativního řízení	108
5.3 FINANČNÍ STRÁNKA KOLEKTIVNÍ OCHRANY PRÁV	108
5.3.1 Náklady spojené s účastí členů skupiny	109
<i>A. Metoda common fund</i>	109
<i>B. Úprava odpovědnosti členů skupiny za náklady řízení</i>	110
<i>C. Náklady společného projednání předběžných otázek</i>	110
5.3.2 Náklady kolektivního zástupce: financování kolektivního řízení	111
<i>A. Contingency fees</i>	112
<i>B. Neziskové soukromé financování</i>	113
<i>C. Veřejné zdroje</i>	113
<i>D. Profesionální financování</i>	114
<i>E. Zvýhodnění kolektivního zástupce</i>	115
5.3.3 Význam účinných mechanismů procesního financování	115
5.4 MEZINÁRODNÍ PRÁVO KOLEKTIVNÍHO PROCESU	116
5.4.1 Překážky výkonu kolektivního žalobního práva mezi jurisdikcemi	116
<i>A. Spolkové žaloby a žaloby veřejných orgánů: teritoriální limity</i>	116
<i>B. Skupinové žaloby: rozptýlené skupiny</i>	118
5.4.2 Uznávání cizích skupinových rozsudků	119
<i>A. Standard účasti ve skupinovém řízení a veřejný pořádek</i>	119
<i>B. Opt-out skupinové řízení</i>	120
5.5 HISTORICKÝ EXKURS	122
5.5.1 Acciones populares	122

5.5.2	Historie anglického reprezentativního řízení (representative proceedings)	124
5.5.3	Vznik spolkového žalobního práva ve Francii	125
5.5.4	Krystalizace class action v USA	127
6.	PŘEHLED ŘEŠENÍ	130
6.1.	CLASS ACTION V PROCESNÍM PRÁVU USA	130
6.1.1	Úvod do problematiky; federální class action a class actions členských států	130
6.1.2	Koncepce class action	131
6.1.3	Certifikace a podmínky přípustnosti class action	133
6.1.4	Průběh řízení	135
6.2	AUSTRALSKÁ CLASS ACTION	136
6.2.1	Pozitivní úprava	136
6.2.2	Podmínky a průběh řízení	137
6.2.3	Skupinový rozsudek a distribuce nároků	138
6.2.4	Náklady řízení	139
6.3	IZRAELSKÁ CLASS ACTION	139
6.3.1	Charakteristika úpravy	139
6.3.2	Certifikace a procesní podmínky	140
6.3.3	Průběh řízení a rozhodnutí	142
6.3.4	Náklady řízení	143
6.4	ŠVÉDSKÉ SKUPINOVÉ ŘÍZENÍ	143
6.4.1	Švédský náskok	143
6.4.2	Pojem skupinového řízení a procesní podmínky	144
6.4.3	Průběh řízení	145
6.4.4	Náklady řízení	146
6.5	NĚMECKÉ VZOROVÉ ŘÍZENÍ V KAPITÁLOVÝCH VĚCÍCH	146
6.5.1	Legislativní katalyzátor	146
6.5.2	Zahájení vzorového řízení	148
6.5.3	Průběh vzorového řízení	149
6.5.4	Účinky vzorového rozhodnutí; náklady řízení	150
6.6	RAKOUSKÁ VZOROVÁ A POSTUPNÍ ŽALOBA	151
6.6.1	Význam kolektivního prosazování práv v rakouském právu	151
6.6.2	Principy platné úpravy	152
6.6.3	Kritika a perspektivy	153

6.7 FRANCOUZSKÉ SPOLKOVÉ ŽALOBY	154
6.7.1 Action civile	154
6.7.2 Aktivní legitimace	155
6.7.3 Podmínka kolektivního zájmu	156
6.7.4 Kolektivní mechanismy mimo adhezní řízení	157
6.7.5 Perspektivy dalšího vývoje	158
6.8 EUROPEIZACE KOLEKTIVNÍHO PROCESU	158
6.8.1 Aktivity Evropské unie	158
6.8.2 Směrnice o žalobách na zdržení se jednání (98/27/ES, 2009/22/ES)	160
A. Charakteristika směrnice	160
B. Oprávněné subjekty	161
C. Konzultační procedury	162
D. Význam směrnice	162
E. Reforma směrnice	163
6.8.3 Projekt kolektivního odškodnění spotřebitelů	164
6.8.4 Kolektivní náhrada škody v soutěžním právu	165
6.8.5 Závěrečné poznámky	167
7. POZITIVNÍ ČESKÁ ÚPRAVA	168
7.1 HISTORICKÝ KONTEXT	168
7.2 ŘÍZENÍ PODLE § 83 ODSŤ. 2 A § 159A ODSŤ. 2 OSŘ	169
7.3 INTERPRETACE § 83 ODSŤ. 2 A § 159A ODSŤ. 2 OSŘ	171
7.3.1 Skupinové řízení jako předpoklad § 83 odst. 2 a § 159a OSŘ	171
7.3.2 Subjektivní rozsah právní moci rozsudku	171
7.3.3 Vliv kolektivního rozhodování na právní postavení členů skupiny	172
7.3.4 Struktura § 83 odst. 2 a § 159a odst. 2 OSŘ	173
7.4 SKUPINOVÁ ŘÍZENÍ VE VĚCECH OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ	174
7.4.1 Přehled	174
7.4.2 Analytická východiska	177
A. Rozsah překážky litispendence	177
B. Jednostranná závaznost výroku rozsudku	178
C. Výsledek interpretace	179
7.4.3 Judikatorní přístup – cesta k řešení	179
7.5 SKUPINOVÉ ŘÍZENÍ VE VĚCECH NEKALÉ SOUTĚŽE A PRÁVA NA OCHRANU SPOTŘEBITELE	181

7.5.1	Povaha žalobního práva	181
7.5.2	Interpretace zákonné úpravy	183
	<i>A. Otevřené otázky litispendence a právní moci</i>	183
	<i>B. Aplikační rozsah § 159a odst. 2 OSŘ</i>	183
	<i>C. Totožnost jednání z věcného a časového hlediska</i>	184
7.5.3	Ústavně konformní aplikace	185
8.	PERSPEKTIVY KOLEKTIVNÍHO PROCESU V ČESKÉM PRÁVU	187
8.1	EFEKTIVITA PROSAZOVÁNÍ PRÁVA VE SVĚTLE PROCESNÍCH ZÁSAD	187
8.1.1	Obsah práva na spravedlivý proces	187
8.1.2	Reforma civilního procesu	188
8.1.3	Kolektivní proces jako nástroj procesní efektivity	190
	<i>A. Konsolidace zájmů jako předpoklad kolektivního procesu</i>	190
	<i>B. Intenzita využívání kolektivního procesu</i>	191
	<i>C. Kolektivní proces v systému prosazování soukromého práva</i>	192
8.1.4	Kolektivní řízení a atributy práva na spravedlivý proces	192
	<i>A. Obecně</i>	192
	<i>B. Podrobněji k opt-out mechanismům</i>	194
	<i>C. Problém řídicích pravomocí soudu</i>	195
	<i>D. Pozice žalovaného</i>	196
	<i>E. Výsledek</i>	196
8.2	ÚVAHY DE LEGE FERENDA	197
8.2.1	První scénář: korekce kurzu	197
	<i>A. Odstranění § 83 odst. 2 a § 159a odst. 2 věty první OSŘ</i>	197
	<i>B. Spolkové žalobní právo</i>	197
8.2.2	Druhý scénář: komplexní reforma	199
	<i>A. Podoba skupinového řízení</i>	199
	<i>B. Pravidla skupinového řízení</i>	200
8.2.3	Kam dále?	201
9.	ZÁVĚR	202
	BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE	203
	I. POUŽITÁ LITERATURA A DOKUMENTY	203
	II. CITOVANÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY	221
	III. CITOVANÁ JUDIKATURA	228
	REJSTRÁK	231